PL

EUROPEJSKI BANK CENTRALNY

EUROSYSTEM

OPINIA EUROPEJSKIEGO BANKU CENTRALNEGO

z dnia 15 marca 2011 r.

w sprawie usług płatniczych

(CON/2011/23)

Wprowadzenie i podstawa prawna

W dniu 15 lutego 2011 r. Europejski Bank Centralny (EBC) otrzymał wniosek Ministra Finansów Rzeczypospolitej Polskiej o wydanie opinii w sprawie projektu ustawy o usługach płatniczych (zwanego dalej „projektem ustawy").

Właściwość EBC do wydania opinii wynika z art. 127 ust. 4 oraz art. 282 ust. 5 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej oraz trzeciego i piątego tiret art. 2 ust. 1 decyzji Rady 98/415/WE z dnia 29 czerwca 1998 r. w sprawie konsultacji Europejskiego Banku Centralnego udzielanych władzom krajowym w sprawie projektów przepisów prawnych[1], z uwagi na to, że projekt ustawy dotyczy Narodowego Banku Polskiego (NBP) oraz systemów płatności i rozliczeń. Rada Prezesów wydała niniejszą opinię zgodnie ze zdaniem pierwszym art. 17 ust. 5 Regulaminu Europejskiego Banku Centralnego.

1. Założenia projektu ustawy

1.1 Celem projektu ustawy jest transpozycja do prawa polskiego dyrektywy 2007/64/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 13 listopada 2007 r. w sprawie usług płatniczych w ramach rynku wewnętrznego zmieniającej dyrektywy 97/7/WE, 2002/65/WE, 2005/60/WE i 2006/48/WE i uchylająca dyrektywę 97/5/WE[2].

1.2 Najważniejsze przepisy projektu ustawy wykraczające poza ściśle rozumiany zakres implementacji dyrektyw wspólnotowych obejmują w szczególności:

a) Artykuł 48 projektu ustawy stanowiący implementację art. 63 dyrektywy 2007/64/WE. Zgodnie z tym przepisem płatnik, pod określonymi warunkami, jest uprawniony do otrzymania od swojego dostawcy usług płatniczych zwrotu kwoty autoryzowanej transakcji płatniczej zainicjowanej przez odbiorcę lub za jego pośrednictwem, która została już wykonana. Przepis ten ustanawia wyjątek, zgodnie z którym NBP, jeżeli jest

1 Dz.U. L 189 z 3.7.1998, s. 42.

2 Dz.U. L 319 z 5.12.2007, s. 1.

dostawcą usług płatniczych płatnika, może uzależnić przekazanie środków dłużnikowi od otrzymania środków od dostawcy usług płatniczych odbiorcy[3];

b) Artykuł 165 ust. 7 projektu ustawy zmieniający art. 16 ustawy z dnia 21 lipca 2006 r. o nadzorze nad rynkiem finansowym[4]. Przepis ten dotyczy przewodniczącego, jego zastępcy oraz członków Komisji Nadzoru Finansowego (KNF) i umożliwia im: i) dokonywanie wzajemnej wymiany informacji, w tym informacji chronionych na podstawie odrębnych ustaw, w zakresie niezbędnym do prawidłowej realizacji celów nadzoru nad rynkiem finansowym[5]; oraz ii) udostępnianie informacji uzyskanych w związku z uczestnictwem w pracach KNF, w tym informacji chronionych na podstawie odrębnych ustaw, pracownikom odpowiednich obsługujących ich urzędów[6].

2. Uwagi ogólne

Zgodnie z decyzją 98/415/WE, niniejsza opinia dotyczy wyłącznie tych postanowień projektu ustawy odnoszących się do NBP i systemów płatności i rozliczeń, które wykraczają poza ściśle rozumiany zakres implementacji dyrektyw wspólnotowych. Uznając wagę dyrektywy 2007/64/WE, EBC wskazuje, że jej transpozycja do prawa polskiego nie stanowi przedmiotu niniejszej opinii. Podobnie w niniejszej opinii nie zostały omówione przepisy projektu ustawy[7] zmieniające przepisy krajowe dokonujące transpozycji dyrektywy 98/26/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 19 maja 1998 r. w sprawie zamknięcia rozliczeń w systemach płatności i rozrachunku papierów wartościowych[8].

3. Uwagi szczegółowe

3.1 *NBP jako dostawca usług płatniczych*

Projektowany art. 48 ust. 3 ma zapobiec sytuacji, w której NBP, działając w charakterze dostawcy usług płatniczych płatnika, byłby zobowiązany do dokonania zwrotu płatnikowi kwoty autoryzowanej transakcji płatniczej wykonanej w ramach polecenia zapłaty zanim odpowiednie środki zostaną zwrócone przez dostawcę usług płatniczych odbiorcy. EBC rozumie, że uzasadnieniem wprowadzenia tego przepisu jest obawa ustawodawcy polskiego, iż w przeciwnym wypadku tymczasowe finansowanie przez NBP mogłoby być interpretowane jako udzielenie kredytu, wbrew postanowieniom art. 123 Traktatu.

---

3 Zob. art. 48 ust. 3 projektu ustawy.

4 Dz. U. z 2006 r. Nr 157, poz. 1119.

5 Zob. ust. 2 dodany w art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

6 Zob. ust. 3 dodany w art. 16 ustawy o nadzorze nad rynkiem finansowym.

7 Zob. art. 160 projektu ustawy zmieniający przepisy ustawy z dnia 24 sierpnia 2001 r. o ostateczności rozrachunku w systemach płatności i systemach rozrachunku papierów wartościowych oraz zasadach nadzoru nad tymi systemami (t.j. Dz. U. z 2010 r. Nr 112, poz. 743).

8 Dz.U. L 166 z 11.6.1998, s. 45.

3.2 *Wymiana i udostępnianie informacji przez członków KNF*

W poprzednich opiniach dotyczących przepisów prawa polskiego EBC szczególnie pozytywnie przyjmował przepisy umożliwiające wymianę informacji, w tym informacji poufnych i stanowiących tajemnicę służbową, pomiędzy najważniejszymi instytucjami publicznymi na rynkach finansowych, w tym NBP, KNF i Komitetem Stabilności Finansowej, a także przepisy umożliwiające udostępnianie takich informacji członkom organów decyzyjnych tych instytucji i ich pracownikom[9]. W związku z powyższym EBC z zadowoleniem przyjmuje intencję zapewnienia efektywnej wymiany informacji pomiędzy członkami KNF, a także możliwość udostępniania tych informacji przez członków KNF pracownikom odpowiednich obsługujących ich urzędów.

Niniejsza opinia zostanie opublikowana na stronie internetowej EBC.

Frankfurt nad Menem, dnia 15 marca 2011 r.

[podpis]

Prezes EBC

Jean-Claude TRICHET

9 Zobacz na przykład zalecenie wprowadzenia postanowień zezwalających na dokonywanie wymiany informacji pomiędzy NBP a KNF oraz zniesienia ewentualnych przeszkód prawnych dla tego typu wymiany informacji, w szczególności w odniesieniu do informacji poufnych i stanowiących tajemnicę służbową (zob. pkt 2.4.1 i 2.4.2 opinii CON/2006/15); zob. również zalecenie udostępniania informacji podlegających wymianie w ramach Komitetu Stabilności Finansowej pracownikom i członkom organów NBP, którzy wykonują zadania z zakresu stabilności finansowej, a nie uczestniczą bezpośrednio w pracach Komitetu Stabilności Finansowej (zob. pkt 3.3 opinii CON/2008/39).